

BUDIŠOVSKÝ ZPRAVODAJ

ROČNÍK 2007

INFORMAČNÍ LISTY MĚSTA BUDIŠOV N. B.

CENA 5,- Kč

Muzeum břidlice má svého maskota

Městské kulturní a informační středisko vyhlásilo v závěru roku 2006 výtvarnou soutěž pro děti 1. stupně ZŠ „O břidlicového skřítku“. V rámci výtvarné výchovy měly děti namalovat svoji představu, jak by podle nich měl vypadat mužíček z břidlicového podzemí. Soutěže se zúčastnilo celkem 40 dětí, jejichž výtvarné návrhy pak hodnotila porota složená z členů dobrovolné rady kulturního domu. Všechny návrhy měly svůj půvab, ale vyhrát mohl pouze jeden.

Po dlouhém zvažování určila porota jako vítěze Adélku Bernfeldovou ze 3. třídy, která za svůj návrh obdržela hodnotnou knižní encyklopedii „Na 1000 otázek, 1000 odpovědí“ a potlesk od všech soutěžících. Ale ani ostatní děti nepřišly zkrátka. Za svou snahu byly odměněny sladkostí. Městské kulturní středisko nechá tento návrh kouzelného břidlicového skřítku (již dostal i své jméno - skřítek Břidlička) přepracovat na větší plát břidlice a ten bude umístěn ve vstupních prostorách budišovského muzea.

Pozvání na turistický výšlap

Organizátoři MO KDU-ČSL Budišov nad Budišovkou si dovoluji tímto způsobem srdečně pozvat vás, vaše děti, rodinu a známé na turistickou akci, která se uskuteční již po 15.

Turistický výšlap jarní přírodou je putování údolím Budišovky a Odry k Panně Marii ve skále v Klokočůvku.

Sraz účastníků je na náměstí v Budišově n. Bud. v sobotu 5. května 2007.

Společný odchod je v 8.00 hod.

V polovině pochodu bude tradiční přestávka k opékání párků, špekáčků apod. z vlastních zásob. Další přestávka je v cíli u Panny Marie, kde proběhne tradiční losování tomboly. Zpět do Budišova n. Bud. pojedeme vlakem z Heřmáněk ve 13.43 hod. nebo v 15.44 hod.. Trasa měří cca 17 km a lze ji projet i na horském kole. Na kole můžete vyrazit později.

Všichni účastníci se zúčastní akce na vlastní nebezpečí.

Na setkání s vámi se těší organizátoři MO KDU-ČSL

Ing. František Vrchovecký, Antonín Janalík, Pavel Bačkovský

Jediný generál námořního dělostřelectva, kterého měla Československá armáda, pocházel z Guntramovic

Jediný generál námořního dělostřelectva, kterého měla Československá armáda, pocházel z Guntramovic. Na snímku Eduard Seidler, jehož zachovalý hrob se nachází na místním hřbitůvku u kostela sv. Jakuba Většího. Začínal jako svobodník dělostřeleckého pluku a na konci své vojenské kariéry byl jmenován generálem námořního dělostřelectva. O jeho osudech čtěte uvnitř listu.

Ze života města

V pátek 16. 2. 2007 se v prostorách Kulturního domu v Budišově nad Budišovkou konal 2. společenský ples pořádaný Místní organizací KDU-ČSL Budišov n. B. Plesové hosty v úvodu přivítal sekretář místní organizace Antonín Janalík. Krásné bylo vystoupení mažorettek z Domu dětí a mládeže. K tanci a dobré pohodě hrála skupina Relax Větrkovice u Vítkova. Při vstupu do sálu obdržela každá žena květinu. Všichni přítomní se dobře bavili a letošní ples se po všech stránkách vydařil.

Pavel Bačkovský,
člen MO KDU-ČSL

Automotoklub Budišov nad Budišovkou připravuje na sezónu 2007 tyto hlavní akce:

- 14. 4. - Cross cantry - dvouhodinový závod motocyklů (dvojic).
- 6. 5. - Výstava historických motocyklů - u příležitosti Národního šampionátu mažorettek ČR
- 2. 6. - Závody horských a BMX kol
- 30. 6. - Motokros - Memoriál J. Kozáka
- 7. 7. - Soustředění talentované mládeže v motokrosu
- 1. 9. - Trial auto Kelly OFF roady seriál terénních automobilů
- 13.10. - MITAS CROSS COUNTRY - dvouhodinový republikový závod motocyklů

Vážení čtenáři,
dnes dostáváte
BUDIŠOVSKÝ ZPRAVODAJ
v jiné a jinak tištěné podobě.

Díky tomu si můžete celé vydání přečíst také na webové stránce města (www.budisov.cz)

Už jsme si téměř zvykli, že letošní zima připomínala spíše brzké jaro. Někteří dokonce s předstihem započali práce na svých zahradách a vyměnili zimní obuv za jarní, mnozí řidiči podlehlí klamnému jarnímu počasí a přezuli obutí svých vozů a jako naschvál - v první jarní den 21. března napadlo tolik sněhu, že jsme si připadali jako v dnech nejtužší zimy. Sněhu bylo tolik, že jeho přívál nevydržel ani jeden ze smrků na náměstí Republiky a pod jeho tíhou se odporučel k zemi.

Usnesení z 4. jednání zastupitelstva města Budišov nad Budišovkou, konaného dne 28. února 2007

Přítomno:	17 členů zastupitelstva města
Omluveno:	0
Neomluveno:	0
Další přítomní:	I. Sventková, J. Berglovicová, M. Zatloukalová, M. Dobešová, Ing. Lindnerová-MěÚ, H. Malušová-MěKS, Ing. Ježek, J. Bláha, M. Orságová, A. Gadasová-SLTS, EKOTOXA Opava-Brokl, PÚ Opava Ing. Šiška
Jednání řídil:	Ing. František Vrchovecký, starosta města

O b s a h u s n e s e n í

Zastupitelstvo města:

1. a) ruší své usnesení z 22. řádného jednání ZM ze dne 26. 4. 2006 v bodě 1., týkající 2. části společných zařízení v k. ú. Guntramovice a

b) schvaluje přepracovaný plán společných zařízení v k. ú. Guntramovice, který byl dne 15. 2. 2007 schválen sborem zástupců.

2. schvaluje rozpočet města na rok 2007 jako přebytkový. Výše rozpočtu v příjmové části činí 33.530.000,- Kč, ve výdajové části činí 31.140.000,- Kč. Přebytek ve výši **2.390.000,- Kč bude použit ke splácení půjček a úvěrů z předchozích let.**

3. schvaluje úpravu rozpočtu na rok 2006 v příjmové a výdajové části rozpočtu o částku **5.374.526,- Kč.**

Ve výdajové části rozpočtu posílení skupiny:

SLTS p.o. - veřejně prospěšné práce 61.040,- Kč

ČOV 5.313.486,- Kč

4. schvaluje plán činnosti finančního výboru na rok 2007.

5. a) schvaluje prodej nemovitostí z majetku města následně:

Katastrální území Budišov nad Budišovkou:

Ppč. 1985/3 o výměře 1902 m², manželům Drahomíru a Boženě Kutálkovým a Romanovi a Lucii Barošovým za kupní cenu 15,- Kč a 1 m²

Ppč. 174/1 zahrada o výměře 595 m², panu Janu Hudečkovi, Tomáši Hřčkoví a Radomíru Foltýnovi a Jaroslavu a Janě Švehlíkovým za kupní 32,- Kč a 1 m² a

Katastrální území Guntramovice :

Ppč. 2190/14 část parcely o výměře cca 100 m², manželům Josefu a Evě Halamíčkovým za kupní cenu 10,- Kč a 1 m²

Ppč. 237/1, st. 69/2, 199/1, 199/2, st. 90, 236, 237/17, části parcel o výměře cca 1000 m² MUDr. Ivaně Příkrylové - pro výstavbu rodinného domku, za kupní cenu 52,- Kč a 1 m² a 21,- Kč a 1 m²

Katastrální území Staré Oldřůvky :

Ppč. 2259/2, část parcely o výměře cca 40 m², paní Pavle Kroutilové za kupní cenu ve výši 10,- Kč a 1 m²

Katastrální území Podlesí :

Ppč.: st. 218 o výměře 13 m², st. 219 o výměře 9 m², 2268/1 - PK část parcely o výměře cca 300 m², manželům Květoslavu a Františce Huťovým, za kupní cenu 70,- a 1 m² a 21,- Kč a 1 m²

Ppč. 1923/2 - GP o výměře 629 m², ppč. 229 - PK o výměře 593 m², manželům Josefovi a Jaroslavě Kvapilovým za kupní cenu 10,- Kč a 1 m²

b) neschvaluje prodej nemovitostí ppč. 1131/2 o výměře 1020 m², Katastrální území Guntramovice :

c) schvaluje podání žádosti o bezúplatný převod nemovitostí ppč. 1131/8, 1131/7, 1131/6 a 1131/5, k. ú. Guntramovice z majetku státu - PF ČR do majetku města.

6. ruší své usnesení z 22. řádného jednání ZM ze dne 26. 4. 2006 v bodě 8., týkající se odprodeje domu čp. 363, ul. Havlíčkova, Budišov nad Budišovkou, s parcelou č. st. 345 o výměře 272 m².

7. schvaluje odprodej domu čp. 363, ul. Havlíčkova, Budišov nad Budišovkou, s parcelou č. st. 345 o výměře 272 m² pro zájemci s vyšší nabídkou Janu Kozákovi, bytem Budišov nad Budišovkou, ČSA 381 za cenu **76.727,- Kč**

Kupní cena bude uhrazena jednorázově, nejpozději při podpisu kupní smlouvy.

8. a) ruší své usnesení ze dne 13. 12. 2006 v bodě č. 8, týkající se prodeje nemovitosti ppč. 1773/9.

b) schvaluje, návrh na pozastavení prodeje nemovitostí - pozemků mimo zastavěnou část obce, případně zastavitelnou část obce, z důvodu připravovaného záměru pozemkových úprav v k. ú. Budišov nad Budišovkou.

9. schvaluje Smlouvu o budoucí smlouvě o zřízení věcného břemene na ppč.: 83/1, 83/2, st. 332, st. 551, 3566/2, 3566/20, 3584/1, 3584/5 pro oprávněného - Telefónica O₂ Czech Republic a.s., spočívající ve výkonu komunikační činnosti tj. zřízení (uložení), provoz údržba a oprava podzemního vedení za jednorázovou úplatou ve výši 3.538,- Kč.

10. a) ruší své usnesení ze dne 9. 11. 2005 týkající se spolufinancování výstavby kanalizačního řádu na ulici ČSA v části k restauraci Myslivna a

b) schvaluje úhradu ceny za akci: Budišov nad Budišovkou ul. ČSA - rekonstrukce kanalizace místní část Myslivna v celé výši tj. 269.652,- Kč z rozpočtu města.

11. bere na vědomí zprávu o činnosti rady města za období od 24. 1. do 19. 2. 2007.

12. schvaluje záměr dalšího postupu na přípravě projektu „Využití potenciálu obnovitelných /zdrojů energie v obcích mikroregionu Moravice.“

13. a) schvaluje zveřejnění záměru města na odprodej části pozemků ppč. 1415/3, 1464/2 a v případě jediného stávajícího žadatele schválí odprodej části uvedených pozemků za kupní cenu 15,- Kč za 1 m². a

b) neschvaluje zveřejnění záměru na odprodej parcely 1415/1

14. schvaluje plán činnosti kontrolního výboru na rok 2007.

Rozpočet města Budišova nad Budišovkou na r. 2007

Dne 28. února 2007 schválilo zastupitelstvo města Budišova nad Budišovkou rozpočet města na rok 2007, který byl zpracován na základě podkladů poskytnutých jednotlivými odbory, dle možností byly zpracovány připomínky vedení města a příspěvkových organizací. Návrh rozpočtu vycházel ze schváleného rozpočtového provizoria na rok 2007. Byly zpracovány údaje, týkající se stavu bankovních účtů na počátku roku 2007, řádného zúčtování se státním rozpočtem kraje za rok 2006, rozpis dotací na rok 2007 provedený Krajským úřadem Moravsko-

slezského kraje.

Rozpočet na rok 2007 je sestaven jako přebytkový. Výše rozpočtu v příjmové části činí 33.530.000,- Kč, ve výdajové části činí 31.140.000,- Kč, přebytek ve výši 2.390.000,- Kč bude použit ke splacení půjček a úvěrů z předchozích let.

Příjmy rozpočtu

Hlavním zdrojem příjmů rozpočtu města jsou daňové příjmy a dotace státního rozpočtu. Daňové příjmy jsou schváleny ve výši 23.880.000,- Kč, nedaňové příjmy ve výši 6.946.000,- Kč, kapitálové příjmy ve výši

1.300.000,- Kč. Neinvestiční dotace ze státního rozpočtu je rozpočtována ve výši 1.228.700,- Kč a zahrnuje tyto položky:

- příspěvek na výkon státní správy ve výši 656.000,- Kč,
- příspěvek na školství ve výši 572.700,- Kč,

Dalšími neinvestičními dotacemi, které jsou rozpočtovány ve výši 175.300,- Kč, jsou dotace přijaté od obcí.

Nedaňové příjmy tvoří příjmy z vlastní činnosti, příjmy z pronájmu majetku, přijatých sankčních plateb.

Poslední složkou, tvořící příjmy města jsou příjmy kapitálové, které jsou tvořeny příjmy z prodeje pozemků, ostatních nemovitostí a jejich částí.

Výdaje rozpočtu

Běžné výdaje rozpočtu vychází z reálných možností města s přihlédnutím k potřebám, ale i k očekávanému růstu cen (např. el. energie, plynu a vody). Nelze plně uspokojit především potřebu v oblasti oprav a údržby majetku města tak, jak by si správa majetku vyžadovala. Položka

výdajů na opravy a údržbu majetku přesto dosahuje částku 3.450 tis. Kč. Kapitálové výdaje (investiční výdaje) ve výši 2.970 tis. Kč kryjí jen zlomek investičních potřeb města. Jelikož zdroje financování jsou dány, byla výše kapitálových výdajů navrhována v rozsahu nejvýše možném, s přihlédnutím k výši míry zadlužení města.

Financování rozpočtu tvoří:

příjmy

- přebytek z roku 2006 ve výši 83.000,- Kč
- dlouhodobá záloha od SmVaK na splátku půjčky ČOV ve výši 1.577.000,- Kč
- dlouhodobá záloha od SmVaK na splátku úroků ČOV ve výši 200.000,- Kč

výdaje

- splátky půjček SFŽP ve výši 3.010.000,- Kč
- splátky úvěrů ČS ve výši 1.240.000,- Kč

Podrobnější přehled rozpočtu města najdou zájemci na webových stránkách www.budisov.cz.

Rekapitulace					
třída č.	Příjmy	v tis. Kč	třída č.	Výdaje	v tis. Kč
1	daňové	23 880	5	neinvestiční - provoz	20 600
2	nedaňové	6 946	5	neinvestiční - údržba	3 450
3	kapitálové	1 300	5	příspěvky ZO a PO	4 120
4	neinvestiční dotace	1 404	6	kapitálové-investice	2 970
	celkem tř. 1 – 4	33 530		celkem tř. 5 - 6	31 140
	přebytek tř. 1 - 6	2 390			
	Financování				
8	Přebytek r. 2006	83	8	splátky půjček	3 010
8	SmVaK-záloha ČOV na spl.půjčky	1577	8	splátky úvěrů	1 240
8	SmVak-záloha ČOVna spl.úroků	200			
	celkem tř. 8 příjmy	1 860		celkem třída 8 výdaje schodek tř. 8	4 250 2 390

Rozpočet na rok 2007 / v tis. Kč/			
PŘÍJMY			
Daňové příjmy tř. 1	Kč	Nedaňové příjmy tř. 2	Kč
Daň z příjmu fyz. osob ze závislé činnosti	5 150	Školství - ZŠ	10
Daň z příjmu fyz. osob ze SVC	420	Kultura /MěKIS, MěK, Kino, Muzeum	402
Daň z příjmu fyz. osob z kapitál. výnosů	270	Bytové hospodářství	4 270
Daň z příjmu právnických osob	5 800	Místní hospodářství	40
Daň z přidané hodnoty	8 820	Místní správa	4
Poplatek za znečištění ovzduší	2	Příjmy z pronájmu pozemků	60
Poplatek za likvidaci komunálního odpadu	1 870	Příjmy z pronájmu pozemků -SLTS	750
Poplatek ze psů	70	Příjmy z pronájmu kotelen - Vytep	1240
Poplatek za lázeňský nebo rekr. pobyt	10	Příspěvky na požární ochranu	46
Poplatek za užívání veřejného prostranství	5	Příjmy z úroků	100
Poplatek ze vstupného	15	Přijaté sankční platby MěP	4
Poplatek z ubytovací kapacity	16	Přijaté sankční platby OVP, ostatní	20
Poplatek za provozovaný VHP	82		
Odvod z výtěžku VHP	50		
Správní poplatky	150		
Daň z nemovitostí	1 150		
Celkem tř. 1	23 880	Celkem tř. 2	6 946
Kapitálové příjmy tř. 3			
Neinvestiční dotace tř. 4			
Příjmy z prodeje pozemků	150	Dotace na školství	572,7
Příjmy z prodeje nemovitostí	1 150	Dotace na státní správu	656,0
		Dotace od obcí /ZŠ, požární ochrana/	175,3
Celkem tř. 3	1 300	Celkem tř. 4	1 404,0

Rozpočet na rok 2007 / v tis. Kč/					
VÝDAJE					
Zařízení	Provoz	Údržba	Investice	Příspěvky	Celkem
Záj. organizace				350	350
Stavebnictví	150		200		350
Cestovní ruch	200				200
Místní komunikace		500			500
Dopr. obslužnost	50				50
Vodní hospodářství	80				80
Čistička odp. vod			300		300
Mateřská škola-p.o.				770	770
Základní škola-p.o.				3 000	3 000
MěKIS, Kino	1 600	170			1 770
Městská knihovna	380				380
Muzeum	280				280
Kulturní památky		430			430
SPOZ	45				45
Bytové hospodářství	3 600	800			4 400
Sběr a svoz kom. odpadu	2 450				2 450
Veřejné osvětlení	650	250			900
Pohřebnictví	80		200		280
Ostatní odpad	200				200
Veřejná zeleň		1 300			1 300
Rozhlas			570		570
Bytové kotleny- úroky ČS	145				145
Školské kotleny – úroky SFŽP	10				10
ČOV – úroky SFŽP	200				200
Klub důchodců	16				16
Pečovatelská služba	346				346
Městská policie	1 300				1 300
Požární ochrana	840		700		1 540
Zastupitelstvo obce	1 300				1 300
Místní správa	6 600		500		7 100
Finanční vypořádání r. 2006	78				78
ZŠ - projekt			500		500
Celkem	20 600	3 450	2 970	4 120	31 140

HISTORICKÉ UDÁLOSTI BUDIŠOVA N.B. s koncovkou v letopočtu 2 a 7.

Na okraj - známá data o počátcích našeho města: 1305 vrátil Václav II. Budišov opět olomoucké kapitule (ta jej vlastnila pravděpodobně již od roku 1269. Český král odňal město kapitule r. 1301, kdy se v jeho okolí začalo těžit zlato, stříbro a galenit). V tomto roce spravovali město kanovníci olomoucké kapituly Dětrich a Jindřich z Fulštejna.

• 1377 se poprvé připomínají vsi Kružberk a Staré Těchanovice. V tomto roce je také poprvé připomínána ves Nové Lublice pod názvem Scoschotndorf. Předchůdkyní Nových Lublic v 1. polovině 14. století byla ves Krkošice. Název Nové Lublice (Neu Lublitz) se užívá od roku 1672.

• 1397 se poprvé připomíná ves Herčivald (Lesy). V roce 1950 započalo v této obci kvůli výstavbě Kružberské přehrady vysídlování, které bylo dokončeno do roku 1970.

• 1517 přijali první cechovní pořádek z Hlubčic budišovští ševci, který jim téhož roku potvrdil biskup Thurzo.

• 1522 potvrdil cechovní pořádek biskup Jan Doubravský cechu pekařskému.

• 1552 potvrdil biskup Jan Doubravský privilegia rychty ve Starých Oldřůvkách. Od konce 15. století se vyskytuje několik zkomolených názvů této vsi - Staroutrudsdorf, Alt-Ulrichsdorf, Stará Ves, německy Al-tendorf.

• 1557 potvrdil biskup Jan Mezona z Telče Starým i Novým Oldřůvkám odúmrť. Staré Oldřůvky měly v té době 230 obyvatel a Nové 144 obyvatel.

• 1557 zemřel budišovský fojt Václav Hatlák. Městská rada požádala biskupa Marka Khuena, aby fojstství prodal městu. Biskup žádosti vyhověl a v roce 1558 přešlo fojstství do majetku obce se vším co k němu patřilo: 3 lány pole, 4 sedláci, jeden zahradník, 3 mlýny a louky. Zároveň biskup dovolil, aby byl bývalý fojtský dům přeměněn na radnici.

• 1577 bylo znovu potvrzeno za biskupa Jana Mezouna městu a poddanským všim osvobození od odúmrť z roku 1389 s tím rozdílem, že pokud se o dědictví po zemřelém poddaném nikdo nehlásil, nepřipadlo toto dědictví biskupovi jako doko-

sud, ale bylo ponecháno městu nebo příslušné vesnici. Tak velkorysé privilegium při nakládání s dědictvím neudělila svým poddaným žádná jiná vrchnost na Moravě. Toto privilegium potvrdil i pro ves Šumvald/Podlesí.

• 1567 se poprvé uvádí v Budišově škola - farní. V letech 1627 a 1642 tato škola vyhořela.

• 1592 odsoudil biskup Jan Pavlovský jistého muže ze St. Oldřůvek ke ztrátě hrdla za to, že použil své sestry jako manželky. Byl uvězněn v Libavě a ve vězení spáchal sebevraždu.

• 1592 potvrdil biskup Stanislav Pavlovský cechovní řád cechu bednářskému, kolářskému a stolářskému.

• 1612 potvrdil kardinál Dietrichštejn Budišovským všechna dosavadní privilegia a rok nato dovolil pečeti červeným voskem a udělil nový městský znak.

• Po Bílé hoře byl poklidný život města narušen pouze několika významnějšími událostmi. Po několika požárech vyhořelo téměř celé město (1604, 1619). V červnu 1607 se na Budišovsku usadil Gaisbergerův slezský pluk, který byl známý svými násilnostmi na životech poddaných a jejich majetku. Budišovští utrpěli jejich pobytem takové škody, že kardinál Dietrichštejn ještě v témže měsíci o tom psal moravským stavům a žádal je o ochranu svých poddaných.

• 1612 poslal kardinál Dietrichštejn do Budišova Jezuity, aby misíemi vštěpovali víru zdejšímu lidu, neboť: „.... lid jest tu zdivočelý a neumí už ani kříž udělati“. K tomuto rozhodnutí dospěl kardinál po nedobrému působení místního faráře Jana Zimmermanna, který působil v prvních letech 17. století v Budišově a který záhy odpadl od katolictví. Až na tento přechodný poklesek ve víře zůstali Budišovští věrnými katolíky a stáli pevně na straně své biskupské vrchnosti jak v době stavovského odboje proti císaři, tak i za třicetileté války.

• Nejhůře se vedlo budišovským poddaným za švédského vpádu r. 1642. Budišov byl přitom jedním z prvních moravských měst, na které Švédové narazili. Přestože město ihned zapla-

tilo 500 tolarů výpalného, tak bylo Švédy vydrancováno a zapáleno. Shořelo 117 domů. Ženy a děti se zachránily útekem do lesů. Celkem poddaní z budišovského statku zaplatili Švédům válečnou kontribuci ve výši 40 000 tolarů. V tomto roce nebyla vpádu Švédů a úhrady výpalného ušetřena ani ves Šumvald. Od 1642 byly pro město Budišov vedeny gruntovní knihy.

• 1652 byl cech kolářů připojen ke kovářskému cechu.

• 1682 se narodil Jan Jiří Tschamler, pedagog, rektor kolejí ve Staré Vodě a v Ostrově na Ohři. Vychovatel synů hraběte Ditrichštejna, autor pedagogických spisů o výchově.

• 1692 byly v Budišově 4 mlýny, z toho tři se dvěma mlýnskými koly, jeden s jedním kolem. Šumvald měl v uvedeném roce 275 obyvatel. Ves Guntramovice 288 obyvatel.

• V průběhu 17. století byli poddaní stále více zatěžováni nebývalými vrchnostenskými dárkami a zemskými berněmi, k nimž se navíc v letech 1691 - 1701 připojila velká drahota. V roce 1692 byla císařem Leopoldem I. vypsána zvláštní daň z hlavy na úhradu nákladů na turecké války. Pro účely této daně byl též na Budišovsku proveden soupis všech hlav/osob, který lze považovat za první sčítání lidu a který poskytuje zajímavé údaje o složení obyvatel Budišova i vesnic na statku. V roce 1692 mělo město 1195 obyvatel, z toho například 250 ženatých mužů a vdovců, 284 vdaných žen a vdov a 564 dětí.

• 1717 - se v Tootzenu narodil známý rakouský maršál Ernest Gideon Laudon, který na sebe poprvé upozornil v červnu 1758, když u Domašova nad Bystřicí a Guntramovic porazil pruský zásobovací oddíl, spěchající na pomoc pruskému králi Fridrichu II. při obléhání Olomouce.

• V první polovině 18. století, v době čarodějnických procesů na Jesenicku, se projevy čarodějnictví začaly objevovat i na Budišovsku a Libavsku. Byly tak časté, že Libavá se stala vyhlášenou čarodějnickou vesnicí po celé Evropě. Zatímco vrcholily strašné dny v Libavě a Smi-

lově, udál se další případ v Podlesí u Budišova, kde v březnu 1727 byl v poli nalezen mrtvý Christian Seigmund ze Šternberka, u něhož byla mimo různých věcí nalezena i lékařská kniha kteréhosi anglického lékaře. Podle zápisu o soudním výsledku v Budišově dne 1. dubna 1727 nastaly v uvedené obci ihned noční nepokoje. Jelikož tělo nebožtíka vykazovalo podle zprávy děkana Zena požadované znaky, bylo vydáno ke spálení. V říjnu 1727 začaly noční nepokoje v obci Nová Ves (nyní Nové Oldřůvky). Obec žádala, aby ze hřbitova mohla odstranit tělo Marty Kleinové, která zemřela téhož roku při sběru dřeva v lese, a aby byla podle starého zvyku pohřbena mimo hřbitov. K tomuto případu bylo vykonáno šest soudních výsledků, při kterých z výpovědí svědků vyplývá, že mrtvá Kleinová byla příčinou všech jejich potíží. Ve většině šlo o stejné jevy jako v ostatních případech na Libavsku - tlačení, tahání za vlasy, za ruce, sání, hukot, tlučení do stromu, vidění černé kočky, kroky po světnici, vydojené nebo odvázané krávy ve chlévě. Jedna žena svědčila, že se jí mrtvá osobně zjevila, tančila před ní s černým psem a při zakokrhání kohouta se ztratila. Proces skončil tím, že nebylo nalezeno svědků, kteří by potvrdili, že ubohá Kleinová se za života věnovala magii a obec nic nenamítala proti tomu, aby bylo její tělo řádně pohřbeno.

• 1737 byl popraven šumvaldský pacholek Ondřej Rohn, jehož tělo bylo vpleteno do kola a hlava nabodnuta na kůl proto, že ze zlosti zabil svého švagra a pána.

• 1737 podle nařízení kardinála Karla Schrattenbacha byly označeny přesné hranice mezi jednotlivými panstvími a statky a v témže roce byl vydán lesní řád pro inspektory lesů v Budišově a Libavě.

• 1744 byla náboženským fondem založena škola v Šumvaldu/Podlesí.

• 1747 potvrdila Marie Terezie městu stará privilegia a navíc v roce 1756 dovolila, aby se každé pondělí konaly ve městě obilní trhy. V tomto roce povolí

(pokračování na str. 5)

(pokračování ze str. 4)

lil biskup Ferdinand Troyer stavbu nového kostela za vyhořelý dřevěný kostel (1642) v Budišově. R. 1782 potvrdil výsady města též císař Josef II.

- 1752 při stavbě silnice z Budišova do Dvorců byla budišovským poddaným nařízena roční robota 63 vozů po třech koních a 142 pěších osob. Za tuto robotu však již poddaní dostávali plat.
- Snad nejzávažnější změny přineslo 18. století v oblasti řemesel a cechovního zřízení. V roce 1719 byly na příkaz císaře Karla VI. vydány tzv. Generální cechovní artikule (vzorový cechovní řád), které platily pro všechny cechy v zemích české koruny. Tyto cechovní artikule nahradily dosavadní staré cechovní řády a podstatně omezily vliv biskupů na budišovské cechy, které se staly závislejšími na městské radě. Závislost dále vzrostla, když byl roku 1752 v Budišově zřízen tzv. Manufakturant pro všechna řemesla včetně těch, která nebyla sdružena v cechy. Všechna uvedená opatření byla svědectvím o rostoucím vlivu státu na řemesla a obchod. Cechy ztratily svůj dřívější význam a dokonce se zdálo, že některé budišovské cechy zaniknou. Cechmistrů se marně dovolávali ochrany a pomoci u budišovského magistrátu i vrchnosti a marně se bránili politice merkantilismu, která podporovala kapitalistické výrobní vztahy, přála výrobě ve velkém a volila nejpříznivější dopravní směry. Tím se stalo, že již od poloviny 18. století nastal pomalý úpadek budišovských řemesel a kdysi kvetoucí město pozvolna chudlo. Stav řemesel začal být v polovině 18. století odrazem prohlubující se nepříznivé polohy města. Budišovští řemeslníci jezdili se svými výrobky na výroční trhy do jiných měst, avšak často se vraceli bez jakéhokoliv zisku. Také budišovské týdenní trhy byly slabé. O nic lepší nebyly ani tři budišovské výroční trhy, na které „.... přicházelo vždy jen několik židů a cizích řemeslníků z kraje, všichni však odcházeli zpravidla bez zisku“. Příčinou těchto poměrů byla již zmiňovaná nepříznivá poloha Budišova v horách zcela stranou každé zemské cesty. Od

poloviny 18. století, ještě ke všemu začal klesat význam budišovské samosprávy i soudního úřadu, neboť správními reformami Marie Terezie a Josefa II. byla posilněna dávná snaha rychtářů v Guntramovicích, Oldřůvkách i Podlesí o vyvážení jejich vesnic z moci a vlivu budišovské městské rady. V rámci těchto reforem přišlo město r. 1753 o budišovský hrdební soud a v roce 1771 pak byla městu odňata další pravomoc nad poddanými ze statku. V dekretu Nejvyššího soudu ve Vídni ze dne 27. 12. 1786 je Budišov jmenován mezi městy s regulovaným magistrátem (městským úřadem) pro politické, správní a soudní věci, jakož i pro záležitosti živnostenské, berňové a vojenské.

- 1762 bylo město přepadeno 18 000 Prusy. Po dvanácti dnech loupení a drancování město opustili.
- 1767 se narodil učitel městské školy v Budišově Fidel Porsch., kde učil v roce 1787. V letech 1783-1787 byl učitelem ve Vítkově.
- 1777 byla budišovská vrchnost - olomoucké biskupství - povýšena na arcibiskupství.
- První známé jméno učitele v Herčivaldu pochází z roku 1782. Byl jím Jan Jarmer.
- 1792 učil jako 1. učitel v městské škole Budišov Anton Scheidhauer, který mimo jiné vyučoval i ve Staré Vodě. V Libavě byl současně kostelníkem a varhaníkem.
- 1807 v tomto roce byl F. C. I. Halaška povýšen na doktora filozofie a stal se profesorem matematiky v Brně. V tomto roce se připomíná jako učitelský substitut v Nové Vsi Leopold Thomas (ves zanikla po roce 1945 - Nové Oldřůvky). Byl zde rovněž kostelníkem a varhaníkem.
- 1812 byla v Guntramovicích vystavěna nákladem 3585 zlatých nová škola.
- 1812 tento rok je považován za oficiální počátek provozu Jánských Koupelí, kdy zde majitel melčského panství Jan Tenczina postavil lázeňský dům. Ovšem již v roce 1640 je známa kyselka z nejstaršího „Janova“ pramene. Jezuité zde r. 1754 zřídili dřevěný dům pro léčení členů řádu.
- 1817 sesadil budišovský magistrát „pro troufalost“ guntramovického rychtáře Floriana

Jahna (za neustálé jeho stíženosti na povinnost šenkování budišovského piva a za to, že následně žádal, aby směl sám pálit kořalku a vařit pivo). Novým rychtářem se stal Florian Bergr. Sesazený rychtář Jahn měl však ochránce ve vrchním arcibiskupském správci Ludwigovi a na krajském úřadě, takže v roce 1821 byl znovu dosazen na rychtu a bylo mu povoleno pálit kořalku.

- 1817 byly arcibiskupským dekretem zrušeny soudní úřady v Budišově i Libavě a byl zřízen nový úřad, který měl pravomoc nad všemi poddanými na obou statcích. Tento úřad, jehož sídlem se nestal Budišov, ale Libavá, byl povinen vést gruntovní knihy, spravovat sirotčí záležitosti a kromě soudních a berních věcí vést také popisná a policejní akta.
- Vraťme se ještě krátce k budišovským řemeslníkům a k jedné zajímavé poznámce v kronice: ze zápisů o ceších z první poloviny 19. století vysvítá, že arcibiskupská vrchnost neměla v té době na cechovní organizaci již žádného práva. Řemesla plně podléhala budišovskému magistrátu, který však měl sám těžké a vleklé starosti o uhájení svých starých soudních i správních výsad proti vrchnosti i proti státu a neměl proto mnoho času ani zájmu věnovat se rozvoji řemesel, která rychle podléhala tovární velkovýrobě. Nejdéle se obstojně dařilo budišovským tkalcům, kteří dosáhli svého vrcholu v roce 1810 - a nyní přijde to zajímavé -, kdy se Budišov s 3343 tkalcovskými stavy zařadil mezi přední střediska plátenictví na Moravě.

V uvedeném období Budišov nejvíce trpěl svou odlehlostí a vzdáleností od všech hlavních cest. Vážně Budišov poškodila též železnice Vídeň-Krakov přes Přerov a Bohumín, uvedená do provozu v letech 1839-1847.

- * 1837 - 27. 2. se narodil Karel Weissshuhn, pradědeček Joy Adamsonové, významný průmyslník, zakladatel papíren v Žimrovicích, který také uvažoval o výstavbě Kružberské přehrady přibližně v místě, kde dnes stojí. Přítel T. A. Edisona, kterého ve Spojených státech

několikrát navštívil. Edison mu nabízel dokonce společenství, ale paní Weissshuhnová nechtěla o nějakém americkém dobrodružství ani slyšet. Organizátor společenského života, filantrop a mecenáš.

- * 1847 zemřel nejvýznamnější budišovský rodák FRANTIŠEK IGNÁC KASSIÁN HALAŠKA (nar. 1780). V tomto roce byla započata výstavba věží budišovského chrámu. Svou konečnou podobu však obě věže získaly až v roce 1912.
- Před rokem 1848 byla v Budišově pošta. V roce 1872 bylo otevřeno přímé poštovní spojení s Opavou, Fulnekem a Studénkou.
- 1857 byl na území města otevřen kamenolom f. Schnabel.
- V letech 1862 - 1902 učil v městské škole zasloužilý učitel Josef Hykerda. Z jeho iniciativy byla mimo jiné zřízena pokračovací škola řemeslnická.
- 1872 kronika uvádí, že z celkového počtu obyvatel 3 300 bylo 942 osob bez zaměstnání. Všechny tyto okolnosti, nepříznivé pro město, vedly vídeňskou vládu k tomu, aby ještě v roce 1872 rozhodla o stavbě státní tabákové továrny. Již v roce 1877 byla zdejší stavitelem Aug. Bartelem dokončena stavba první tovární budovy. V letech 1904-1905 byla dostavěna její druhá budova.
- Ke konci devatenáctého století se v Budišově pozvolna začalo rozvíjet soukromé podnikání. Mezi několika soukromníky, kteří v tomto období zahájili svou činnost (pila Kunz, malá dílna na výrobu nápojů, První moravská společnost na výrobu čedičového šterku apod.), obdržel roku 1892 povolení tlučení šterku v městském lomovém parním strojem p. Schnabel. V roce 1897 se městská rada pokoušela získat povolení ke zřízení textilní továrny, ovšem bez úspěchu.
- Po zřízení tabákové továrny Budišovští marně usilovali o vybudování přímé silnice přes Kunčice do Opavy. Dosáhli však silničního spojení se železniční stanicí v Moravském Berouně a roku 1897 pak zřízení silnice do Starých Oldřůvek a z Norberčan do Staré Libavě.

(pokračování na str. 6)

(pokračování ze str. 5)

- V roce 1872 byla ve městě založena první záložna (Spar-und Vorschussverein) a v roce 1887 vznikla dělnická nemocenská pokladna (Arbeiter-Krankenkasse), která měla 317 členů a byla brněnskou filiálkou. V roce 1892 byla zřízena městská spořitelna (Städtische Sparkasse).
- Německá obecná škola vznikla ve městě již v roce 1853 a v roce 1877 byla pro ni postavena nová školní budova. Ve školním roce 1902-1903 byla tato dosud smíšená škola rozdělena na čtyřtřídní chlapeckou a pětiletou dívčí obecnou školu.
- 1877 dokončena výstavba městské nemocnice
- V roce 1882 bylo ve městě zřízeno kasino.
- 1892 byla dobudována velmi významná stavba pro oblast. Byla dána do provozu železniční trať Suchdol n. O. - Budišov.
- 1892 vznikl Okrašlovací spolek (Verschönerungsverein). 1897 Katolický lidový spolek.
- 1902 postavena budova městského chudobince.
- 1902 - 1903 velké záplavy v těchto letech byly podnětem k jejich nejúčinnějšímu řešení, které nabízela výstavba přehrad. V této době má své kořeny vznik Kružberské přehrady. Z 16 navrhovaných přehrad byla druhou největší, avšak první světová válka realizaci všech záměrů oddálila. Až v roce 1931 byla stavba definitivně zařazena do r. 1934-1939. Realizaci opět zmařila válka. V poválečných letech 1948-9 započaly stavební práce na přístupových cestách k budoucí-

mu vodnímu dílu. Již v roce 1952 začala betonáž přehradního tělesa. V tomto roce bylo uloženo prvních 16 000 m³ betonu. Přehrada byla dokončena v roce 1955.

- V roce 1912 vznikl ve městě tzv. Kinderasyl při katolickém St. Josefsheimu, ve kterém o děti pečovaly řádové sestry - jde o budovu a předchůdce dnešní mateřské školy.
- 1927 byly zřízeny v tabákové továrně dělnické lázně. V tomto roce byl ve Starých Oldřůvkách založen rybářský spolek.
- V roce 1932 založili budišovští rolníci zemědělské družstvo.
- Zemská hospodářská škola byla od školního roku 1926-1927 dvouletá. V roce 1927 ji úspěšně ukončilo 450 žáků.
- V roce 1932 bylo ve městě ustaveno místní sdružení soukromých zaměstnanců.
- Po ukončení druhé světové války je zaznamenáno v kronice města, že dosídlování Budišova postupovalo velmi pomalu. Např. v roce 1947 je ve městě pouze 40% předválečného stavu obyvatelstva.
- V roce 1947 byl v prostorách bývalé tabákové továrny zahájen provoz novým závodem Okula. V roce 1952 dochází k další změně výrobního programu - od 1. 1. převzal výrobu podnik Bateria Slaný, který zde zavedl výrobu kapesních a anodových baterií.
- V roce 1947 byla ve městě zřízena první družstevní prodejna smíšeného zboží. V tomto roce jsou zaznamenány ve městě 3 výseky masa, 5 potravinářských prodejen, prodejna zeleniny, 4 soukromé pekárny, 2 trafiky, prodejna kovového zboží,

textilu, konfekce, 5 pohostinství (v roce 1935 bylo registrováno 20 hostinců, vináren a hotelů).

- V tomto roce (1947) zahájil svou činnost spolek chovatelů drobného zvířectva a jeho prvním předsedou byl František Mizera.
- 1952 začalo vysídlování obyvatel z Nových Oldřůvek, které se staly součástí vojenského újezdu. Včleněním zámečnické dílny do krajského podniku místního hospodářství Romo Fulnek vznikla budišovská provozovna ROMO (dnes K+K computer). Továrna na zemědělské stroje f. Bierent (počátky již v r. 1901) v poválečné době změnila do padesátých let 20. století několikrát výrobní program. Např. od 1. 1. 1952 do 30. 6. 1953 patřila provozovna do podniku Stavomontáže Ostrava, závod 03 Prostějov. Výroba se stabilizovala až v roce 1971, kdy se stala součástí závodu Stavomontáže v rámci podniku Pozemní stavby Olomouc (dnes sídlo V.O.K.).
- V tomto roce (1952) započal chov ovcí v Guntramovicích (státní statek), kdy v adaptovaných stodolách bylo ustájeno 700 ovcí plemene Valaška, které bylo jedno z nejpočetnějších na Moravě.
- 17. 12. 1952 začala pracovat Meteorologická stanice na Červené hoře na místě, kde byla v roce 1941 postavena německou armádou vojenská meteorologická stanice s asi šestičlennou obsluhou.
- 1957 byla v Budišově otevřena zvláštní škola. Ve dvou třídách se učilo 22 žáků. Ředitelkou byla jmenována Zdenka Rotrek-

lová, která se také nesmazatelně pro Budišov zapsala jako vedoucí národopisného dětského souboru LOPENICA, který ve své době získal řadu ocenění.

V tomto roce byla také dokončena výstavba zahradní lehárny/altánu v tuberkulózní léčebně na Dukelské ulici - dnešní domov důchodců.

Ve školním roce 1956/57 byl jmenován ředitelem hudební školy ve městě Jan Čermák. Byl vynikajícím pedagogem, autorem hudby pro hry ochotnického divadla a dirigentem několika hudebních souborů.

- 1962 otevírá závod LNH Budišov n. B. závodní jesle.
- 1967 byla v bývalém podniku Romo vybudována nová výrobní hala. Budišovské městské kino bylo přebudováno pro širokoúhlý film.
- 1972 budova zvláštní školy prodělala generální opravu.
- 1977 byl z elokovaného pracoviště Okresního domu dětí a mládeže v Opavě zřízen samostatný Městský dům dětí (budova byla adaptována v r. 1981).
- 1992 zemřel první porevoluční starosta města Josef ŠURANSKÝ a do funkce starosty je zvolen Ing. František Vrchovecký
- 1997 rok, ve kterém postihly naši republiku velké katastrofické povodně. Obyvatele Budišova povodně přímo nepostihly a tak pomáhali alespoň sbírkami pro postižené oblasti. Přímá pomoc z Budišova směřovala obci Bochoř na Přerovsku a Červenému kříži v Opavě. V tomto roce byla po několikaleté usilovné práci městského úřadu zahájena výstavba 1. etapy plynofikace města.

ÚSPĚŠNÝ ROK 2006 V AGILITY KLUBU BUDIŠOV N. B.

Jak náš agility klub začínal ?

Oficiálně začal tento sportovní klub pracovat při Kynologickém klubu v Budišově n. B. v roce 1997. Na snímku jsou zachyceni zakládající členové. Zleva Katka Trunečková a šeltie Belinda, Míša Skácelová a pudl Filip, Jana Daníčková s beardet kolií Ajkou, Míša Kasalová a pudl Kesy, Šárka Kynclová a kavalírka Biggy. Na fotografii nejsou dospělí členové klubu: Jana Foltýnová a foxteriér Bona, Mirek Foltýn a německý pinč Afra a Martina Pončíková a střední špic Tajrlík.

Co je to AGILITY ?

Agility je sportovní kynologická disciplína, která je podobná parkurovému sportu koní, ovšem s tím rozdílem, že závodník běhá se svým psem. Závodník ovládá svého psiho sportovce pouze hlasem a gesty. Parkur se skládá z několika skokových překážek, tunelu a slalomu a je časově limitován. Jde o poměrně fyzicky náročný sport. Zkuste v běhu držet krok s pejskem.

Tento sport má určitě jednu výhodu - je určen jak pro pejsky s průkazem původu tak i bez něj.

(pokračování na str. 7)

(pokračování ze str. 6)

Může se klidně stát, že titul mistra světa v agility získá dobře vycvičený voříšek. Pejsci jsou pouze rozděleni do tří velikostních skupin.

Členové agility klubu Budišov n. B. se za dobu svého trvání zúčastnili řady soutěží a získali řadu ocenění. Byli účastníky mnoha výcvikových táborů se specializací právě na agility. V součas-

né době má však klub problémy s členskou základnou, neboť děti již „zestárli“, věnují se jiným zájmům, studium nebo zaměstnání jim již nedovoluje docházet na tréninky.

Přes všechny problémy zaznamenal v roce 2006 i náš klub velký úspěch.

Na Mistrovství Evropy Juniorů, které se konalo v Lanškrouně 30. 9. - 1. 10. 2006 byla nomino-

vána do družstva ČR naše Lucka Konečná s border kolii Kofolkou. Výběr členů českého družstva pak tvořili zástupci z agility klubů z celé ČR.

Výsledek soutěže:

1. místo a Mistrem Evropy Juniorů pro rok 2006 se stala CZECH REPUBLIC

2. místo obsadilo družstvo z Holandska

3. místo patřilo zástupcům soutěže z Rakouska

Na dalších dvou snímcích jsou zachyceni psi reprezentanti za Českou republiku (nejmenší je budišovská mistryně Kofolka) a vítězné družstvo: zleva - Barbora Lerlová a border kolie Ace, Tereza Králová a zlatý retrívr Sheila, Lucie Konečná a Kofola a Adriana Slezáková s belgickým ovčákem malinois Birkem.

Konečná Lucie a border kolie Kofča a Chip.

Alena Kynclová a border kolie Ája a Viny.

Jan Vondrouš a border kolie Rony.

Jana Foltýnová a německý pinč Duky.

Přistavení kontejnerů
„Jarní úklid města 2007“

Datum přistavení	Datum odvozu	Místo přistavení
20. dubna pátek	23. dubna pondělí	Guntramovice 1) Dolní Guntramovice – benzína 2) Horní Gunt. – točna Budišov nad Budišovkou 3) Chatoviště ATC
23. dubna pondělí	24. dubna úterý	Budišov nad Budišovkou. 1) autobusové nádraží 2) zastávka u rybníka 3) Berounská 665-667
24. dubna úterý	25. dubna středa	Budišov nad Budišovkou 1) Dukelská (hasičská zbrojnice) 2) Dvorecká (křižovatka z Berounské) 3) Křivá (u Janíků)
25. dubna středa	26. dubna čtvrtek	Budišov nad Budišovkou 1) Partyzánská (MěÚ) 2) Berounská (autoservis Horník) 3) Dukelská (u Wíchů)
26. dubna čtvrtek	27. dubna pátek	Budišov nad Budišovkou 1) Dukelská (pálenice) 2) ČSA (č.p. 378) 3) ČSA (most Orság)
27. dubna pátek	30. dubna pondělí	Staré Oldřůvky 1) U Zempolu 2) U hospody 3) Točna autobusu
30. dubna pondělí	02. května středa	Budišov nad Budišovkou 1) Sídliště (690-694) 2) Sídliště (697) 3) Sídliště (715)
02. května středa	03. května čtvrtek	Budišov nad Budišovkou 1) Dukelská (705, 706) 2) Gen. Svobody ČOV) 3) U hliniště (663)
03. května čtvrtek	04. května pátek	Budišov nad Budišovkou 1) Kulturní dům 2) Radnice 3) Zahrádkářská kolonie
04. května pátek	07. květen pondělí	Podleší 1) U Indráků 2) U hospody 3) Chatoviště horní část
07. květen pondělí	14. května pondělí	Budišov nad Budišovkou 1) zahrádkářská kolonie

Odvoz kontejneru bude proveden následující den. Pokud nebude kontejner zaplněn, bude převezen na další stanoviště.

Individuální objednávky občanů vyřizuje na náklady žadatele
Správa lesů a technické služby Budišov nad Budišovkou - tel. 556 303132, Bláha J.

Věříme, že občané města nebudou využívat kontejnery pro výsyp popela.

Markéta Dobešová MÚ Budišov n.B.

„Železná a papírová sobota“

V sobotu 19. května 2007 v době od 8.00 - 11.00 hod.
budou členové místního hasičského sboru projíždět městem
a od občanů budou odebírat nepotřebné železo a papír.

Zájemci o odvoz železného šrotu a papíru se mohou hlásit u členů hasičského sboru nebo na odboru bytového hospodářství, služeb a ŽP, VÚP Městského úřadu v termínu do 18.05. 2007.

Na základě telefonické či ústní objednávky bude železo a papír odebráno u Vašeho domu.

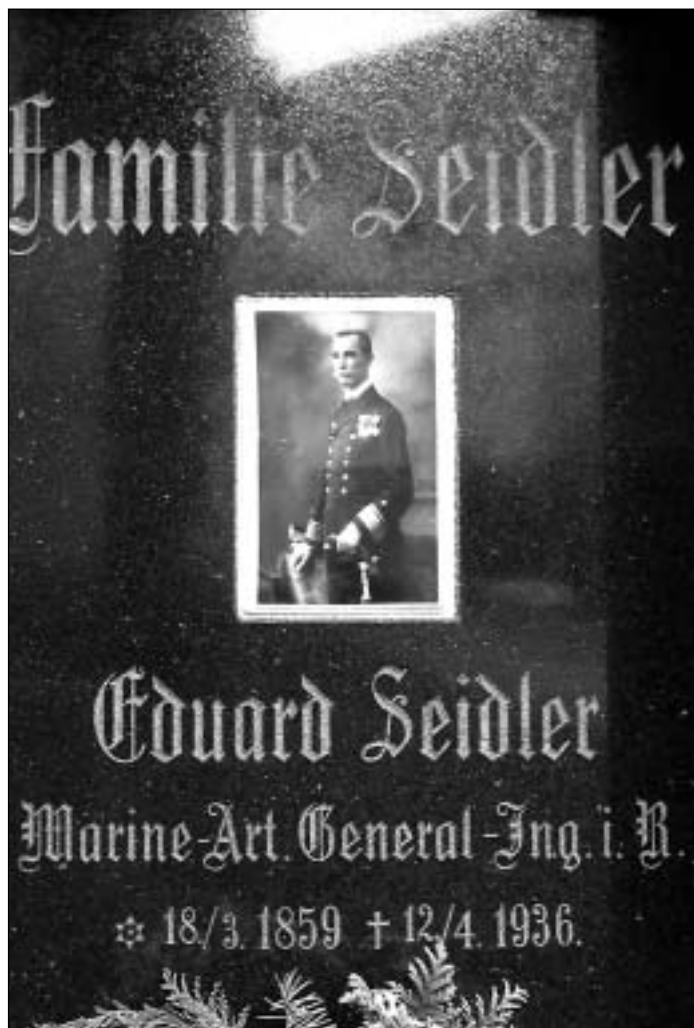
Výtěžek bude vložen do rozpočtu hasičského sboru.

GUNTRAMOVICKÝ GENERÁL NÁMOŘNÍHO DĚLOSTŘELECTVA

Při návštěvě guntramovického kostelíka sv. Jakuba Většího, kde se konal jeden z koncertů v loňském roce, nás při prohlídce místního hřbitůvku zaujala fotografie na jednom ze starších náhrobků (viz foto). Na černém mramoru pod zlatým nápisem Familie Seidler je fotografie štíhlého muže v námořnické uniformě ozdobené několika vyznamenáními. Pod fotografií nápis: Eduard Seidler, Marine - Art, Generál - Ing. i R., což můžeme přeložit jako Eduard Seidler, generál námořního dělostřelectva - inženýr ve výslužbě. Nejednalo se tedy o prostého námořníka, jakých měla stará monarchie tisíce ze všech koutů rozsáhlé říše. Eduard Seidler musel být vzdělaným a schopným člověkem

Eduard Seidler (viz foto na první straně) se narodil v rodině chudého sedláka v Guntramovicích čp. 47. (Jeho rodný dům dodnes stojí - viz snímek) Po ukončení školní docházky a vyšší reálky byl povolán r. 1880 k dělostřeleckému pluku č. 54. Následovalo povýšení na titulárního svobodníka a na titulárního četaře. Na jaře 1880 byl odveden a 1. 10. téhož roku nastoupil vojenskou službu jako jednorokční dobrovolník u pěšího pluku č. 54 v Brně. Pro objasnění nutno dodat, že jednorokčním dobrovolníkem se mohl stát ten, který po ukončení středoškolského vzdělání chtěl pokračovat ve studiu na vysoké škole a nechtěl strávit tehdejší tři roky v základní vojenské službě. Po skončení jednorokční dobrovolné služby a po úspěšném složení příslušných zkoušek se mohl stát důstojníkem v záloze. Tak tomu bylo i u E. Seidlera. Do civilu byl propuštěn 30. 9. 1881. Protože toužil po ještě vyšším vzdělání, přihlásil se na vysokou technickou školu v Brně, kterou také úspěšně dokončil. Protože byl vynikajícím studentem, vybral si jej profesor

Dr. Weiß po studiích za svého asistenta. Chce však své technické nadání uplatnit v praxi, a tak v r. 1888 se stává elémem c. k. námořního dělostřelectva u c. k. válečného námořnictva v Pule. Pula byla tehdy významným přístavem a základnou c. a. k. námořnictva. Pravděpodobně byl schopným důstojníkem, protože již od roku 1893 přednáší teorii dělostřelectví na námořní akademii v Rijece. V roce 1905 je převelen do Vídně na ministerstvo války, kde v sekci námořního dělostřelectva pracuje do roku 1910. Poté se vrací na námořní velitelství do Puly. Zde pracuje v technickém útvaru po celou dobu 1. světové války, až do rozpadu monarchie. Během své služby postupoval jak v hodnostech tak funkcích. Posledního povýšení se mu dostalo 1. května 1917, kdy byl jmenován generálem námořního dělostřelec-

ta. Důstojnický kříž řádu Františka Josefa mu byl udělen 1916. Škoda, že se už asi nedozvíme, čím se zabýval a jak trávil svůj volný čas na odpočinku v Guntramovicích.

Snad někdo ze starousedlíků to ví a také, zda Aloisia Seidler nar. 5. 3. 1871, zemřela 22. 9. 1936, jejíž jméno je napsáno na pravé dolní části pomníku, byla manželkou nebo mladší sestrou generála Seidlera. Co je ovšem nejzajímavější na konci jeho života, je jeho přihláška ze dne 29. 5. 1919, kterou se hlásil do svazku Československé armády. Příslušná komise MNO jeho žádost projednala a 29. 1. 1920 rozhodla přijmout E. Seidlera mezi vysloužilce armády Československa z čehož mu vyplynuly i příslušné požitky - doživotní renta. Tím pádem měla Československá o jednoho generála více a nikoli lecjakého - generála námořního dělostřelectva, byť neměla ve své výzbroji námořní bitevní loď. A tak Eduard Seidler (1859 - 1936) byl jediným generálem námořního dělostřelectvy Československé armády.

SVAZ DOBROVOLNÝCH HASIČŮ MĚSTA HODNOTIL SVOU PRÁCI ZA UPLYNULÝ ROK

Na valné hromadě 26. ledna 2007 se sešlo v kulturním domě budišovské hasičstvo, aby zhodnotilo svou práci za rok 2006.

Sbor dobrovolných hasičů našeho města má 30 členů, z toho 4 ženy a 10 hasičských elénů/dětí.

Součástí sboru je zásahová jednotka s 12 poloprofesionály a třemi náhradníky.

Být členem zásahového družstva znamená pro každého z nich podstoupit řadu školení, které jim určuje roční plán, dále pak přísné testy zdravotní a fyzické připravenosti. Celá jednotka podstupuje řadu námětových a taktických cvičení.

Tak například v červnu byl vyhlášen výjezd: hoří Mateřská škola ve Starých Těchanovicích, ohrožené životy malých dětí, nutná evakuace celého objektu, poskytnutí první pomoci zraněným.

Celé cvičení probíhalo pod přísným dohledem velitele námětového cvičení kap. Kocha (velitel stanice Vítkov), kterému nešla žádná maličkost a výsledek? Budišovská zásahová jednotka pracuje na profesionální úrovni a je schopná svou připraveností být plnohodnotným partnerem profesionálním kolegům.

Výjezdů, kdy zachraňovali soukromý i veřejný majetek bylo v roce 2006 celkem 23. Jednotka ne-

vyjíždí pouze k zásahům v našem městě, ale je určena i pro oblast Vítkovska. Ze zápisů se tedy dočítáme, že mimo Budišov se podíleli na likvidaci požárů ve Lhotce (seník), Kružberk (rod. dům), Kerhartice (požár lesa), Klokočov (požár trávy), Svatoňovice (požár lesa), Vítkov (dům), Svatoňovice (technická pomoc u autonehody). V našem městě zasahovali celkem 5x. Čtyřikrát vyjízďeli budišovští hasiči k planému poplachu a čtyřikrát poskytli technickou pomoc (např. při jarním tání sněhu čerpali vodu ze zatopených sklepů).

U příležitosti SDH Guntramovice, který oslavil v loňském roce 60. výročí založení, byla uspořádána ve spolupráci již tradiční soutěž hasičských družstev „O pohár starosty města“. Další soutěží, kterou budišovští hasiči pravidelně organizují je Okrsková soutěž hasičských družstev.

S ukázkami své práce se také SDH představil na Dětském dnu v Kružberku a v Dolním Benešově, kde slavili výročí založení místní jednotky SDH. Velký zájem vzbudil nový budišovský zásahový vůz. Každoročně se také významným dílem podílí na zabezpečování městských akcí - Mažoretky, Cesta česko-německého porozumění, Pochod za dešťovým panáčkem.

ZÁKLADNÍ ŠKOLA VÍTKOV

Možná, že nevíte, že ve Vítkově existuje základní škola, která vzdělává a vychovává především děti s nejrůznějšími problémy. A možná, že právě vy máte doma dítě, které se z nejrůznějších důvodů potýká s učením. Třeba právě ono takovou školu potřebuje. Pokud ano, pak jsou vám určeny následující řádky.

Základní škola na náměstí J. Zajíce ve Vítkově patří ke školám, které byly donedávna označovány jako speciální. Toto označení zcela vystihovalo poslání školy. Přesto, že dnes má název základní škola, i nadále je zaměřena především na péči o děti, které mají jakýkoliv problém s učením. Jde-li o snížení rozumových schopností, jsou děti vzdělávány podle učebního dokumentu zvláštní školy nebo školy pomocné a chodí ve škole do tříd základní praktické a základní školy speciální. Tyto třídy mohou navštěvovat i děti se zdravotním postižením. Například v letošním školním roce navštěvuje naši školu slepá holčička, dále chlapec, který má jen zbytky sluchu. Také sem dojíždí i několik dětí s tělesným postižením. Jde o děti na vozíčku. O tyto žáky se starají ve škole kromě učitelů rovněž asistenti pedagoga.

Děti bez výše jmenovaných obtíží navštěvují třídy základní školy, která je rovnocenná běžným základním školám, ale má jednu nesmírnou výhodu. Ve třídě je totiž snížen počet žáků. To znamená, že v jedné třídě se učí 8, maximálně 13 dětí. V takových podmínkách se učitel může věnovat každému zvlášť, individuálně, takže i děti, kterým jde učivo trochu pomaleji, mají šanci základní školu zvládnout.

Další výhodou školy je i to, že na škole pracuje několik asistentů, což jsou zaměstnanci školy, kteří pomáhají učitelům ve výuce při práci s dětmi tak, aby všichni žáci učivo pochopili, popřípadě dohnali po nemoci. Ve třídách základní školy je v současné době vyučován anglický jazyk, v příštím roce budeme začínat i s ruštinou. Děti, které zdárně absolvují naši základní školu, mohou jít k přijímacím zkouškám na kterýkoliv učební obor nebo

kteroukoliv střední školu. V odpoledních hodinách umožňujeme dětem trávit volný čas ve školní družině, kde se kromě zájmového vyžití, mohou pod vedením vychovatelů a asistentů připravit na druhý den do školy - tedy napsat si úkoly. A to je opět výhodou pro rodiče, kteří dlouho pracují. Ušetřený čas mohou pak trávit s dětmi příjemněji než nad domácími úkoly.

Starší děti pak mohou navštěvovat školní klub, kde se zapojují do práce různých kroužků. Mohou navštěvovat např. taneční kroužky, pěvecký kroužek, kroužek práce na počítači, vaření, sportovní apod.. Mimo to školní družina a klub organizují různé výlety, sportovní utkání, závody, slety čarodějnic, maskarní zábavy, taneční maratóny atd.. Některé aktivity probíhají i po určitou dobu prázdnin - samozřejmě jen pro ty děti, které mají zájem přijít do školy i o prázdninách. Naše škola má bohaté zkušenosti především s dětmi, které mají nějaké potíže s učením či zdravotní problém. Většina učitelů jsou speciální pedagogové - tedy učitelé, kteří vědí jak s těmito dětmi pracovat. V současné době se škole navíc podařilo zahájit spolupráci s psychologem, který bude školu pravidelně navštěvovat a může pomoci nejen dětem, ale i jejich rodičům.

Možná, že si někteří z vás teď řeknou, že to sice vypadá dobře, ale přece jen je nutno dojíždět. Můžeme vám sdělit, že již po několika letech jsou žáky naší školy i děti z Budišova a dosud se nevyskytl při dojíždění žádný problém. Autobusové spojení je velmi dobré a autobus zastavuje přímo před budovou školy na náměstí. Při zpáteční cestě z družiny doprovází na autobus děti vychovatelka nebo asistentka a čeká s dětmi až do jejich odjezdu, takže je zajištěna bezpečnost dětí.

Pokud vás náš článek zaujal, neváhejte a přijďte se k nám podívat. Rádi vám školu ukážeme a vysvětlíme všechno další, co jsme v tomto příspěvku nenapsali. Těšíme se na vás i vaše děti.

Dagmar Dušková
zástupkyně ředitelky, ZŠ Vítkov

ZAMYŠLENÍ NAD MDŽ

Osmého března je v našich kalendářích zaznamenán významný den - Mezinárodní den žen. Před revolucí byl slaven jako svátek všech žen a svým způsobem byl velmi zprofanován. Oslavy bývaly bouřlivé a nekončily jen rozdáním bonboniér a kosmetických dárkových balíčků, ale hlavně hudbou a tancem ve všech podnikových kulturních a restauračních prostorách.

V tento den a v tuto dobu si však připomínáme události, které předcházely vyhlášením 8. března jako významný celosvětový den. Počátkem dvacátého století vrcholil zápas žen ve Spojených státech amerických za spravedlivější pracovní podmínky a za rovnoprávnost. Den, kdy došlo ke tvrdé represi na stávkujících ženách byl zvolen k připomenutí a trvalému prosazování rovnoprávnosti žen celého světa.

V našem prostředí České republiky a Evropy bychom řekli, že již dávno rovnoprávné ženy jsou.

Přesto jsou oblasti, kde máme i u nás co dohánět. V některých částech světa nejde o oslavu, ale o demonstrace za spravedlivější uspořádání společnosti. Místní organizace České strany sociálně demokratické v Budišově nad Budišovkou uspořádala 8. března členskou schůzi, na které její členové a sympatizanti s ČSSD vzpomenuli tento významný den a pobesedovali se zástupci vedení okresní organizace a s poslancem Parlamentu ČR Ing. Pavlem Kubušem.

Setkání a beseda, na které Ing. Kubuš mimo jiné předal každé přítomné ženě růži a blahopřání a místní organizace ČSSD připravila občerstvení formou švédského stolu, se všem přítomným líbilo. Poděkování si zaslouží i vedoucí kulturního střediska paní Malušová se svým kolektivem za přípravu kavárny, kde se naše setkání konalo.

Miloslav Šebesta
Předseda MO ČSSD Budišov n.B.

Mobilní sběr nebezpečného odpadu

Mobilní sběr nebezpečného odpadu ve městě Budišově nad Budišovkou se uskuteční v sobotu 12. května 2007 v následujícím časovém sledu:

8.30 - 8.45	Autobusová zastávka (u rybníka - Berounská ulice)
8.50 - 9.00	Prostranství u autoservisu p. Horníka (Berounská ul.)
9.05 - 9.15	Hospůdka Wíchovi (Dukelská ulice)
9.20 - 9.30	Hasičská zbrojnice (Dukelská ulice)
9.35 - 9.45	Bytovky č.p. 705,706 (Dukelská ulice)
9.50 - 10.00	ČOV (ul. generála Svobody)
10.05 - 10.15	Parkoviště (ul. generála Svobody)
10.20 - 10.30	Zdravotní středisko (Partyzánská ulice)
10.35 - 10.45	Sokolovna (Čs. armády)
10.50 - 11.00	Bytovky č.p. 681, 682 (Čs. armády)
11.15 - 11.25	Staré Oldřůvky - prostranství u firmy Zempol
11.30 - 11.40	Staré Oldřůvky - točna autobusu
12.00 - 12.15	Podlesí - prostranství u hostince
12.30 - 12.40	Guntramovice - autobusová zastávka
12.45 - 12.55	Horní Guntramovice - autobusová zastávka

V uvedeném čase a na uvedeném místě mohou občané města Budišov nad Budišovkou zdarma odevzdat na čelo pojízdné sběrný následující druhy nebezpečných odpadů:

- odpadní dehtová lepenka	- odpadní kyseliny
- sklo se škodlivinami	- postřiky
- azbestový odpad	- vyjeté motorové a převodové oleje
- plechovky od barev	- odpad asfaltu
- olejové filtry	- staré nátěrové hmoty
- akumulátory s elektrolytem	- plast se škodlivinami
- suché baterie	- textil se škodlivinami
- výbojky	- čisté chemikálie vyřazené

Markéta Doběšová, vedoucí odboru MÚ
Budišov nad Budišovkou

Sájmo

Štukatéřské práce
Speciální zednické práce

Pavel Nečas

B. Smetany 528

747 87 Budišov nad Budišovkou

Tel. 776 631 830

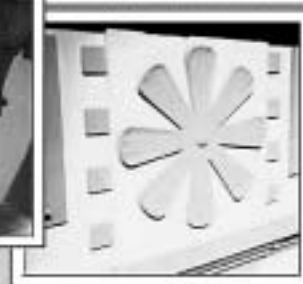
Email: sajmo@seznam.cz

Exteriérové práce:

- provádění veškerých omítek dle možností (klasické, zvláštní, stěrky)
- tažení fasádních říms
- osazování štukových prvků na fasády

Dílenské práce:

- tažení rovných a složitých profilů
- formování a odlévání prvků na fasády a do interiéru
- modelování v hlíně
- výroba šablon a forem pro tyto práce

DŮCHODY

V prvním pololetí roku 2007 bude pracovnice Okresní správy sociálního zabezpečení přítomna v budově Městského úřadu Vítkov, nám. Jana Zajíce 4, dveře č. 205 ještě v těchto dnech (vždy je to čtvrtek):

19. dubna 2007

17. května 2007

14. června 2007

od 8,00 - 12,00 hod.

V měsíci červenci a srpnu roku 2007 pracovnice OSSZ na našem úřadě přítomna nebude a občané si mohou vyřídit své záležitosti na Okresní správě sociálního zabezpečení v Opavě, Těšínské 42, t.č.: 553 604 111.

ORTOPEDICKÁ AMBULANCE VÍTKOV PROVOZ V MĚSÍCI DUBNU

Čtvrtek 12. dubna

Čtvrtek 19. dubna

Čtvrtek 26. dubna

Mimořádně v provozu také v pondělí 7. května.

Aktuální informace k dispozici na záznamníku - tel. č. 737 828 956.

Kde se peče, tam je domov!

Chcete se stát královnou sladkých a slaných dobrot?

Přijďte k nám na návštěvu!

V dubnu začíná v našem Dětském domově v Budišově nad Bud.

HERA Sobotní škola pečení pro začátečníky.

Do tajů koláčů, dortů, zákusků a cukroví proniknete pod odborným vedením zkušených lektorů. Naučíte se užitečné cukrářské triky, poznáte nové přátele a společně s herečkou Petrou Špindlerovou, sekretářkou Haničkou ze seriálu Rodinná pouta, natočíte na jedné z lekcí unikátní DVD kuchařku.

HERA Sobotní škola pečení probíhá zároveň v sedmi dalších domovech na území České republiky: v Písku, Pyšelech, Ústí nad Labem, Nechanicích, Šumperku, Zlíně a Praze. Petra Špindlerová postupně navštíví všechny domovy, kde bude dopoledne péct s dětmi, odpoledne natáčet DVD kuchařku s účastnicemi kurzu. Kuchařka bude na trhu před Vánocemi. Výtěžek z prodeje se rozdělí mezi zúčastněné dětské domovy. Pokud by se prodal celý padesátitisícový náklad, mohou se dětské domovy těšit až na deset miliónů korun!

**Celý kurz nebo jednotlivé lekce si můžete objednat na
www.hera-peceni.cz/skola, nebo na infolince 844 222 844.**

**Cena kurzu 450,- za jednu lekci. V případě zakoupení
celého kurzu získáte zdarma jednu lekci, tj. platíte jen 2.700,- Kč.**

Navíc dostanete praktickou zástěru a originální kuchařku s fotografiemi a postupy přípravy všech receptů, které se během Sobotní školy pečení naučíte. Při přihlašování přes uvedenou internetovou adresu má účastnice s e-mailovou adresou možnost vyhrát jednu lekci zdarma pro svou přítelkyni.

Termíny lekcí:

14. 4. Záviny

28. 4. Sušenky

19. 5. Koláče

9. 6. Dorty

23. 6. Slané pečivo

15. 9. Tradiční pečení

13. 10. Cukroví

Těšíme se na Vás! Dětský domov Budišov nad Budišovkou, Československé armády 718.

PO JEDNOLETÉ MUZIKÁLOVÉ PŘESTÁVCE OPĚT V PRAZE

24. března uspořádalo kulturní středisko zájezd na muzikál GOLEM v nově zrestaurovaném divadle Paláce Hybernía. Představení, které vynikalo především hudbou Karla Svobody, zavedlo diváky do rudolfínské Prahy a střetu dvou náboženství, katolického a židovského a téměř „romeovské“ lásky křesťanského mladíka Vojty a židovské dívky Rebeky, do které se navíc zamiluje i sám Golem.

Mezi účinkujícími se objevili muzikálové hvězdy, které jsme mohli slyšet v řadě muzikálů minulých - Petr Muk (rabín Löw), Petr Kolář (Vojta), Rebeka (Lucia Šoralová), Vilém Čok (Mordechaj), Petr Štěpánek (Rudolf II.), Hanka Křížková (hospodská Rozina), Bohouš Josef (Štěpán Skotnica), Tomáš Savka (židovský mladík Samuel) a řada dalších. Prvky černého divadla, choreografie a světelné efekty, to vše ještě více podtrhlo celou atmosféru představení.

Před samotným začátkem měli účastníci ještě 3 hodiny volného

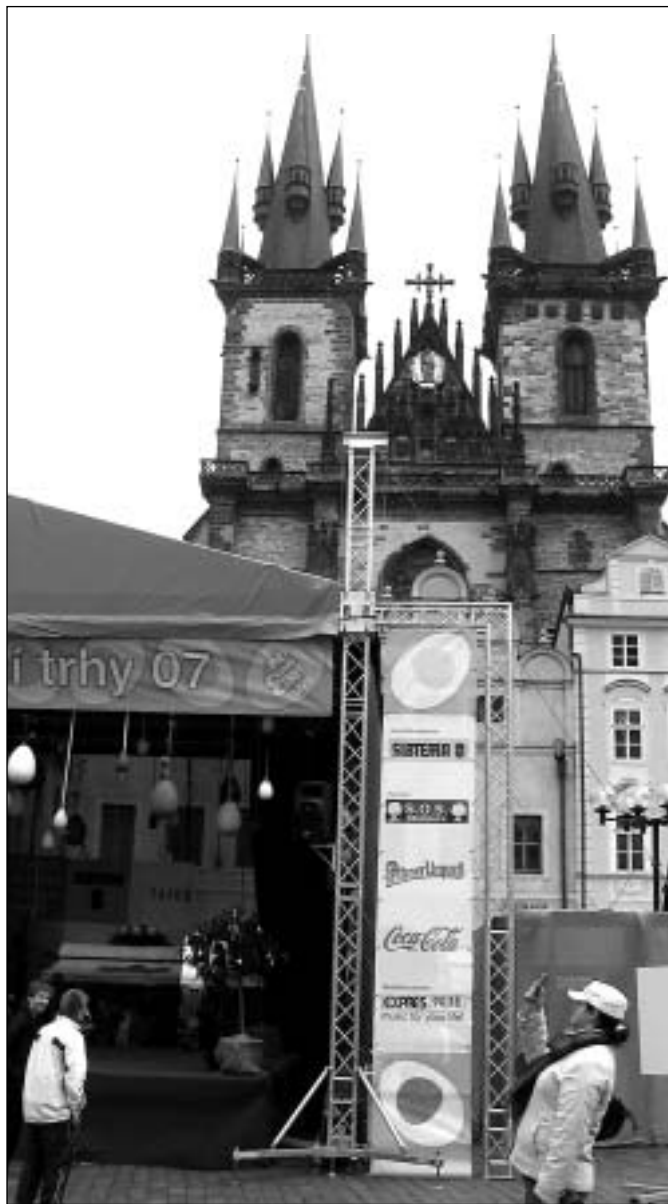
času na prohlídku Prahy. A tak mohli navštívit Staroměstské náměstí, kde se konal tradiční velikonční jarmark, nebo se jít podívat ke Karlovu mostu, přes který měl právě v sobotu trasu mezinárodní sportovní závod PRAŽSKÝ PŮLMARATON. V historických částech Prahy jste v uvedenou sobotu potkali jen sporadicky česky mluvícího člověka. Pro očekávaný fotbalový zápas Česko-Německo byly ulice našeho hlavního města evropským Babylonem.

Jen poslední vzpomínku na tento den, která nám utkvěla v paměti: špína a nepořádek této historické evropské perly je až zarážející. Všude se povaluje velké množství odpadků z občerstvení, jako by Češi a i zahraniční návštěvníci zapomněli na slušné chování. Spíše nám, lidem z venkova, připadne ostudné vyhodit obal z právě dojedeneho jídla mimo odpadkovou nádobu. A ještě jeden postřeh z procházky Prahou - málokterá historická budova i s novou fasádou byla ušetřena

sprejery. Člověk se mnohdy musel až stydět za lidskou lhostejnost.

Naše městečko je čisté a s klidným svědomím můžeme prohlá-

sit, že i přes některé excesy, nejsou jeho obyvatelé ke svému okolí úplně lhostejní. Kdo nevěří, ať se jede podívat do našeho hlavního města.

Víte co se skrývá pod pojmem TRÉNOVÁNÍ PAMĚTI ?

Máte problém se soustředit? Dělá vám problém si zapamatovat v obchodě několik maličkostí, které jste chtěli koupit a neměli s sebou napsaný seznam? Dokážete si zapamatovat co nejvíce detailů z obrázku, který vám bude po minutě zakryt? Účastníci kurzu (12. 3.) ergoterapeutek budišovského domova důchodců si svoji paměť mohli ověřit několika malými testy. Seznámili se s různými pomůckami, které aktivizují mozek. Víte například, že si průměrný člověk nedokáže po minutě sledování zapamatovat více jak 15 detailů? A i na toto je možné použít pomůcku, která vám pomůže všech 15 vyjmenovat. Mozek je sval, který pokud necvičíte „zakrní“ jako každý netrénovaný sval v těle. Tento pro-

blém se netýká pouze seniorů. Už se vám někdy stalo, že jste se Xkrát vraceli domů, protože jste si nemohli vzpomenout např. vypnula jsem žehličku? zamkl jsem dveře od bytu? Vráťte se, zjistíte, že je vše v pořádku, ujdete několik metrů a máte ten samý problém. I na toto existuje pomoc. Mozek také lze aktivovat čtením, luštěním křížovek, Sudoku, prostě nenechat jej v klidu a nutit ho neustále k činnosti. Prostě - pasivita mozku nesvědčí. Důkladem toho jsou mimo jiné i studenti Akademie třetího věku, kteří dosáhli 80ti a více let a aktivitou a vědomostmi „strčí“ podstatně mladší „do kapsy“. Celosvětově bylo každé druhé pondělí v březnu vyhlášeno jako DEN PAMĚTI.

KULTURA břez - duben 2007

- 3. dubna - kino ve 20 hod. - ODSOUZENÍ ZEMŘÍT - MěstKS
- 6. dubna - klubový pořad v 19 hod. KD - MěstKS
- koncert hudeb. skupiny MINACH
- 7. dubna - kulturní dům - Kopaná B
- VELIKONOČNÍ ZÁBAVA
- 10. dubna - kino ve 20 hod. - MěstKS
- VĚJÍŘ LADY WINTERMANNOVÉ
- 13. dubna - kino ve 20 hod. - MěstKS
- PARFÉM - PŘÍBĚH VRAHA
- 16. dubna - kulturní dům - estráda - MěstKS
- ANDER Z KOŠIC + hosté
- 18. dubna - kulturní dům - PŘEDNÁŠKA - MěstKS
- O CIVILIZAČNÍCH CHOROBÁCH
- 19. dubna - kulturní dům - KONCERT ŽÁKŮ ZUŠ
- 20. dubna - kino ve 20 hod. - APOCALYPTO - MěstKS
- 24. dubna - kino ve 20 hod. - MILUJI TĚ K SEŽRÁNÍ - MěstKS
- 27. dubna - kino ve 20 hod. - MěstKS
- PO HLAVĚ A DO PRDELE

(změna termínu vyhrazena)

V KINĚ BUDIŠOV n. B. připravujeme mimo jiné i tyto filmové projekce: 29. června GHOST RIDER (v současnosti televizní upoutávka), červenec - PIRÁTI Z KARIBIKU - NA KONCI SVĚTA a animovaný film pro děti ROBINSONOVI.

DATA TRADIČNÍCH AKCÍ POŘÁDANÝCH V BUDIŠOVĚ:

- 1. KVĚTNA - OTEVÍRÁNÍ NAUČNÉ BRIDLICOVÉ STEZKY
- 5. KVĚTNA - TURISTICKÝ POCHOD K MARIÍ VE SKÁLE V KLOKOČŮVKU
- 6. KVĚTNA - NÁRODNÍ ŠAMPIONÁT MAŽORETEK ČR
- v rámci této republikové soutěže vystoupí všechny mažoretkové skupiny města Budišov n. B. Automotoklub Budišov n. B. uspořádá výstavu historických motocyklů
- 19. KVĚTNA - AKADEMIE DĚTÍ MATEŘSKÉ ŠKOLY
- 15. ČERVNA - kostel sv. Jakuba Většího Guntramovice - koncert v předvečer prodlužování Cesty
- 16. ČERVNA - 9. prodlužování CESTY ČESKO-NĚMECKÉHO POROZUMĚNÍ
- ČERVEN - MEZINÁRODNÍ KONFERENCE
- PIARISTÉ V ČECHÁCH A NA MORAVĚ
- Ve spolupráci s Univerzitou Karlovou, vídeňskou univerzitou, Českou astronomickou společností, s městy s výraznou činností piaristů v jejich historii
- u příležitosti výročí 160. let od úmrtí Františka Cassiána Ignáce Halašky
- 30. ČERVNA - MEMORIÁL J.KOZÁKA V MOTOKROSU
- 30. ČERVNA - WESTERNOVÝ DEN
- 12. SRPNA - BUDIŠOVSKÉ HODY
- 22. ZÁŘÍ - SLAVNOSTNÍ SETKÁNÍ JUBILANTŮ
- 29. ZÁŘÍ - TURISTICKÝ POCHOD ZA DEŠŤOVÝM PÁNÁČKEM NA METEOROLOGICKOU STANICI ČERVENÁ HORA
- 13. ŘÍJNA - DEN SENIORŮ
- MITAS CROSS COUNTRY - dvouhodinový republikový závod motocyklů
- 1. PROSINCE - MIKULÁŠSKÉ NADÍLENÍ
- 8. PROSINCE - VÁNOČNÍ TRHY
- 15. PROSINCE - VÁNOČNÍ KONCERT (Vlčnovjanka)
- 23. PROSINCE - VÁNOČNÍ ZPÍVÁNÍ

VÍTĚZOVÉ ANKETY ANDĚL 2006 (v kategorii folk a country) VYSTUPOVALI V BUDIŠOVĚ N. B.

23. února bylo hosty hudebního klubu v KD Budišov folkové duo ŽAMBOŠI, které tvoří Jan Žamboch a Stanislava Brahová ze Vsetína. Své vystoupení rozšířili o další muzikanty: polsko-českou folkovou kytaristku a zpěvačku Beatu Bocek a dva multifunkční bubeníky.

Že se pořadatelé snaží „přivést“ na klubová setkání opravdu kvalitu, o tom svědčí fakt, že uvedená písničkářská dvojice získala ve svém oboru 17. března cenu od Akademie populární hudby Anděl Allianz ANDĚL 2006.

Ander z Košic přilákal 16. dubna do Kulturního domu na 150 diváků, kteří byli velice spokojeni. Na snímku pořadatelky s Anderem a jeho přáteli z Galánečky.

Odpady, odpadky, odpadečky ...

V současné době dost frekventované téma - třídění odpadů. Sice pomalu, ale snad jistě se ve škole snažíme tuto problematiku nejen vysvětlovat, ale hlavně vést všechny ke správnému chování. Někteří již pochopili, některým je třeba neustále připomínat a někteří jakoby vůbec o ničem takovém nikdy neslyšeli. Ale takových je naštěstí méně a doufáme, že jich bude stále ubývat.

V únoru se nám podařilo zorganizovat hned dvě akce, při kterých se žáci i učite-

lé seznamovali s tím, jak se má třídění správně provádět. První setkání se uskutečnilo se sdružením VITA z Ostravy, kdy se starší žáci převážně aktivní formou učili rozdělovat odpad. Druhé uspořádala společnost EKOKOM z Brna pro celou školu a i tady zazněly velmi užitečné informace na téma „kam s nimi“. Obě přednášky se setkaly s docela pozitivním ohlasem ze strany žáků, takže až budete vyhazovat nepotřebné věci, nechte se od svých ratolestí poučit!!! Lenka Galová

A takhle jsme se tématem nechali inspirovat:

Rodina Gumových

Rodina Gumových byla smíšená, protože táta byl zimní guma a máma letní guma. Bydleli v autoopravně u pana Horníka. Bylo jim tam dobře. Za kamarády měli rodinu Barumovou a rodinu Škodovkovou. Jejich oblíbeným mechanikem byl Tonda. Ten je každý měsíc čistil ředidlem. Jednou přišli do obchodu nějací neznámí lidé. Byli docela hezcí a podle toho, jak se chovali, byli i slušní. Chodili po obchodě a prohlíželi regály s pneumatikami.

Rodině Gumových se po celém těle naježily vzorky, aby byli krásní. Neznámí lidé si jich samozřejmě všimli a hned si je chtěli koupit. A tak se taky stalo.

Rodina Gumových se musela rozloučit a loučení trvalo dlouho. Potom si neznámí lidé rodinu Gumových odnesli. Jeli jen chvíli. Dostali se do krásného domu s krásným autem. Teď už známí lidé obuli svému autu nové gumy a ty žily šťastně až do smrti. Pavel Pizur 5. B

Boty

Byla jsem taková krásná botaska a za kamarádku do páru jsem měla tenisku. Jednou ráno si nás obul náš kluk Pepík a šel s námi ven.

Byly jsme nadšené, venku bylo krásně, ale najednou začal padat sníh. Byl tak studený, že jsme s teniskou onemocněly. Z toho prochladnutí se nám začaly odlupovat nálepky, Pepíkovi se to nelíbilo

a už nás nechtěl. Maminka mu sice domlouvala, že boty jsou ještě dobré, ale Pepík nás odnesl na smetiště a zahodil každou na jinou stranu a odešel.

Celou dobu jsme se hledaly a noví kamarádi nám pomohli se najít. Pak už jsme navždy zůstaly přivázané k sobě šňůrkami a už jsme se nikdy od sebe neodloučily. Dominik Pospěch 5. B

Okénko do světa břidlice (1) Wales

Střechy pro celou Evropu

O břidlici toho víme dost, také díky tomu, že v roce 1996 bylo v Budišově nad Budišovkou otevřeno unikátní Muzeum břidlice, jediné v České republice. Břidlice je zde všude kolem nás. Seriélem „Okénko do světa břidlice“ vás chceme seznámit s jinými zeměmi, pro které je břidlice typická. Jako první jsme si vybrali Wales. Snad také proto, že si dodnes pamatují větu z Čapkových Anglických listů, kterou charakterizoval Wales: Je to země hor, pstruhů, břidlice, hradů, deště, bardů a keltského jazyka. Ukázky z textů uvádíme dle možnosti i se jmény autorů. Již v onom prvním textu se píše, že v městečku Llanberis je jediné břidlicové muzeum světa. Jistě je jich více. Proto jsme se rozhodli s tímto muzeem navázat kontakt. Jak to dopadne, uvidíme.

Jediné břidlicové muzeum světa?

Pokud byla krajina Walesu v obdobích prehistorických formována pohyby ledovců, v dobách ne tak dávných to byly břidlicové lomy a doly, které vytvořily příznačné scenérie temné černých srázů břidlicových sutí. Generace mužů s poměrně primitivními nástroji rozebíraly kopce a hory a poskytovaly břidlicové tabule pro střechy evropských měst. V druhé polovině minulého století však průmysl zkolaboval a centrum těžby břidlice, Blaneau Ffestiniog v srdci Snowdonie, dnes připomínají pouze zpola rozebrané hory a úzkokolejka, kterou se břidlicové pláty dopravovaly do přístavu v Porthmadog. Prach „břidlicové kultury“ rozvály waleské větry, ale ke zbytkům jejího aroma lze přičichnout v městečku Llanberis. Zde, přímo pod horou Snowdon, je v dílnách rozlehlých břidlicových lomů Dinorwig umístěno jediné břidlicové muzeum světa - muzeum vyprávějící příběh téměř zapomenutého průmyslu, kde hrstka řemeslníků drží při životě to, co bývalo nejvýznamnější industriální odvětví severního Walesu.

Břidlicové lomy

deformující krajinu Snowdonie

Většina dílen se dosud nachází ve stavu, v jakém je dělníci v roce 1969 opustili. Pouze multimediální prezentace turistům na uvítanou jsou o poznání vyspělejší a těžební stroje o poznání rezavější. Jeden z pracovníků muzea, Owen, demonstruje návštěvníkům zručnost, s jakou dokáže podélně rozštípnout břidlicovou tabulku a následně ji upravit do požadovaného tvaru - čtverec, kolo, nebo i elipsa, chcete-li. „Dodnes se to musí dělat

ručně, žádná mašina na to není,“ proniká k nám z prachového oblaku Owenův komentář. „Šikovný dělník dokáže za den udělat až 400 kousků břidlicových tašek. Na střechu průměrného domku je jich potřeba asi 2000; a dáš za to tak deset tisíc liber (tj. zhruba půl milionu korun). Ale dnes se hodně břidlice dováží ze Španělska - za poloviční cenu,“ nastiňuje příčiny neradostného konce těžby břidlice.

František Štaud - Reportáže z cest

Severní Wales:

kolébka dobyvatelů Alp

Severní Wales je jedna z nejstarších horolezeckých oblastí na světě. Tady začínali lézt angličtí gentlemani, z kterých se později vyklubali dobyvatelé Alp a posléze i Himalájí. Dnes je to bašta tak zvaného tradicionalismu, což znamená, že horolezci vtáží do skal co nejméně nýtů a tloučou co nejméně skob, které nahrazují různě omotanými smyčkami okolo výčnělků na skále nebo kousky železa vklíněnými do skalních puklin. Jde o psychicky velmi náročnou odnož horolezectví. Špatný odhad vlastních schopností totiž může velmi rychle skončit těžkým zraněním nebo smrtí po dlouhém pádu až na zem. „Britské ostrovy neoplyvají impozantními štíty, nicméně málokteré horolezecké terény jsou tak detailně prozkoumány, zpracovány a plny aktivity,“ píše Ivan Dieška ve své encyklopedii Horolezectví zblízka. „Ať jsou to vysoké hory nebo jen několikametrové skalky.“ Nejtěžší výstupy lze najít na vápencových útesech Cloggy, Tremadog a na ostrově Gogarth. Kuriózní je lezení na břidlicových srázích a dokonce i v opuštěných břidlicových lomech. Nejvyšší hora Severního Walesu je Snowdon (1085 m n. m.) v pohoří Snowdonia poblíž známé lezecké obce Llanberis.

Stonehenge je také z břidlice

Tento nejslavnější pravěký monument v Evropě se stavěl v několika fázích přibližně od roku 3000 př. n. l. Podle všeobecně rozšířeného názoru jej vybudovali druidové, proti čemuž ovšem svědčí fakt, že jejich kult vzkvétal v Británii od r. 250 př. n. l., tedy až více než tisíc let po dokončení. Jaké jsou jeho části? Heel Stone vrhá v den letního slunovratu dlouhý stín přímo do středu kruhu. Avenue - obřadní přístupová cesta do komplexu. Slaughter Stone pojmenovali v 17. století antikváři, kteří se domnívali, že Stonehenge bylo obětíštěm lidí. Patří ke dvojici kamenů, jež tvořily vchod.

Vnější příkop, vyhloubený kolem r. 3000 př. n. l., je nejstarší částí Stonehenge. **Podkovovitý útvar z modré břidlice.** Podkovovitý útvar z trilitů z prokřemenělého pískovce. Vnější kruh z monolitů z prokřemenělého pískovce byl zbudován kolem r. 1500 př. n. l. Kamenné překlady jsou pospojovány čepovým spojem. Vnitřní kruh vznikl přibližně v r. 2000 př. n. l. ze zhruba **80 balvanů z modré břidlice z jižního Walesu.** Nebyl nikdy dokončen. Stavba Stonehenge se budovala ve čtyřech fázích od roku 2800 před Kristem, přičemž byly použity kameny různého původu. Některé pocházejí z Avenbury, vzdáleném dvacet kilometrů, jiné z pohoří Prescelly ve Walesu, vzdáleného více než dvě stě kilometrů, a z Milford Havenu, které leží dvě stě padesát kilometrů odtud. Modré kameny, (ryolity, mědnatá břidlice) dodané na stavbu počátkem doby bronzové, pocházely z Irsku. Každý monolit vážil víc než padesát tun a celek několik tisíc tun. Jak mohly kmeny z konce neolitu přemísťovat takový náklad, navíc primitivními prostředky?

Břidlici používali i lučištníci

Naše území obývaly v pradávnu různé kmeny s různou kulturní úrovní. Mezi tyto kulturní kmeny patřili především Kelty (již v 8. stol. př. n. l. na území dnešního Rakouska), kteří přišli od západu kolem roku 600 př. n. l. Obývali

Na dobovém vyobrazení výzbroje lučištníků můžeme rozeznat břidlicové chrániče rukou

naše kraje až po řeku Drávu. Archeologické nálezy z této doby potvrzují používání luku těmito lidmi řadou nálezů hrotů šípů a pískovcových rovnáčů tětiv. Vyráběny byly luky jednoduché z javorového nebo tisového dřeva. Kromě rovnáčů tětiv byly také nalezeny chrániče na ruku z břidlice nebo bulizníku. Kelty na našem území žili v dobách největšího rozkvětu i pádu Assyřanů v Malé Asii. Ve středověku se stal luk a šíp nutnou výstrojí vojen-

ských sborů. Byly tvořeny početné lučištnícké oddíly, jejichž zdatnost rozhodovala v bitvách.

Poučení amatér

v britských horách

Pak se jdeme po silnici mezi oběma jezery podívat na jejich druhý břeh. Nalevo je další velké parkoviště, hned

Tak takhle velké budišovské Muzeum břidlice není. Jako v Llanberis.

pod dalším z „hradů velšských princů“, Dolbadarn Castle z 13. století, další atrakci Llanberisu. Kousek dále, v Gilfach Ddu, je Muzeum velšských břidlic (The Welsh Slate Museum - vstup zdarma). Nabízí třírozměrné projekce o výrobě různých věcí z břidlice a praktické ukázky místních řemeslníků. Najdete to obří mlýnské kolo a pro děti tu je hrací koutek. Vedle muzea je stanice Jezerního vláčku (Llanberis Lake Railway). Úzkorozchodná trať vede podél severního břehu jezera, asi dvacet minut tam a dvacet minut zpět. Jezdí většinou každou půlhodinu, později odpoledne pak už jen každou celou hodinu, a stojí to 4,50 libry. Nám vláček ve tři hodiny ujel a do čtyř mně jej Ivanka stačila vyladit, takže jsme s ním nejeli. Zato jsme prošli velice tajemným otvorem ve skále (na této straně jezera Llyn Padarn jsou okolní skály velmi příkré) a vstoupili jsme do velmi zvláštního lomu. Na ploše asi jednoho hektaru vytvořily vylámané břidlice jakousi ohromnou jeskyni bez stropu, na jejímž dně je asi 90 metrů hluboké jezírko, spíše pleso. Za poplatek si tu můžete půjčit kompletní akvalung a zkusit si potápění. Píše se tu, že člověk musí mít potápěčskou licenci, ale kolik lidí asi jezdí na dovolenou s licenci v kapse, i kdyby ji nakrásně měli?

Tak vidíte. Při pátrání po břidlicích jsme našli i další muzeum břidlice, velšské. Ono jich bude více. Takže vás zvou na další pátrání po břidlici a jejích muzeích. A opravdu - do všech muzeí napíšeme. Ono jich v Evropě nebude zase tolik.

(Pro Budišovský zpravodaj vybírá a píše Petr Andrlé)

BUDIŠOVSKÝ ZPRAVODAJ - nepravidelný čtvrtletník města Budišova nad Budišovkou. **Vydává:** Městské kulturní a informační středisko, Horská 184, Budišov nad Budišovkou. **Zodpovědná redaktorka:** Helena Malušová. **Telefon:** +420 556 312 040. **E-mail:** h.malusova.mu@budisovnb.cz. Vydávání povoleno pod č. j. Kult. 456/18c - 75/3 - He ONV Opava. **Tisk:** René Daubner - Apro, 792 01 Bruntál, Ruská 1449/10. **Technická redakce:** Petr Andrlé, MORAVSKÁ EXPEDICE®. Toto číslo vyšlo 19. dubna 2007 v nákladu 400 výtisků.

Cena 1 výtisku 5 Kč.